

Projekt

Numer druku XLIV/ 3 /22

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W KOŻUCHOWIE**

z dnia ..... 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Koźuchów na lata 2022 – 2025**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 559 z późn. zm.¹⁾) i art. 4¹ ust. 1, ust. 2, 2a i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 z późn. zm.²⁾) i art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 z późn. zm.³⁾) Rada Miejska w Koźuchowie uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Koźuchów na lata 2022 - 2025 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Koźuchowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Koźuchowie.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Ireneusz Drzewiecki

---

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r., poz. 583.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r., poz. 2469; z 2022 r., poz. 24 i poz. 218.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r., poz. 1655; z 2021 r., poz. 2469.

PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA GMINY KOŻUCHÓW NA LATA 2022 - 2025

Uzależnienie od alkoholu

Problem uzależnienia od alkoholu pomimo podejmowanych od lat starań mających na celu zwiększenie świadomości na temat konsekwencji nadużywania napojów alkoholowych, stale utrzymuje tendencję wzrostową. Problem ten jest znaczący zarówno w skali lokalnej, regionalnej, jak również całego kraju.

Uzależnienie od alkoholu jest postępującą i śmiertelną chorobą bio-psycho-społeczną. Niezależnie od skali, a także jakości podejmowanych działań, problem uzależnienia był, jest i będzie przyczyną wielu negatywnych zjawisk zachodzących w różnych obszarach życia społecznego, ekonomicznego, ale przede wszystkim będzie zawsze wielką tragedią zarówno każdej osoby uzależnionej, jak i jej współuzależnionej rodziny. Piętno, jakie problem ten wywiera na dzieciach i ich dalszym życiu, jest bardzo silne.

Obowiązek podejmowania działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy.

Zadaniem gminy jest podejmowanie takich przedsięwzięć, które będą przestrzegać przed zgubnymi skutkami nadużywania alkoholu oraz przyczynią się do ich minimalizacji.

Kluczową rolę w polskim systemie rozwiązywania problemu uzależnienia odgrywają samorzady gmin, które na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi są odpowiedzialne za rozwiązywanie problemu uzależnienia w społecznościach lokalnych.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2025 rok zwany dalej „Programem” reguluje prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień na terenie Gminy Koźuchów zwaną dalej „Gminą”.

Celem programu jest przeciwdziałanie negatywnym skutkom nadużywania alkoholu, zmniejszanie ich rozmiaru i bieżące rozwiązywanie problemów alkoholowych,

w szczególności poprzez ograniczenie szkód społecznych i ekonomicznych, związanych z nadużywaniem alkoholu, ochronę rodzin dotkniętych problemem uzależnienia przed marginalizacją społeczną, tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji programu oraz promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Program zapewnia ciągłość już podjętych działań i inicjatyw na rzecz profilaktyki, daje gwarancję spójnych i skoordynowanych działań na szczeblu miasta, które są elementem polityki realizowanej na poziomie ogólnokrajowym. Jest zbudowany w oparciu o zadania wynikające z zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz dotychczasowe doświadczenia w realizacji programów.

Program skierowany jest do mieszkańców gminy, ze szczególnym uwzględnieniem osób uzależnionych, współuzależnionych, ofiar przemocy oraz dzieci żyjących w rodzinach z problemem uzależnienia.

Uzależnienie od narkotyków, substancji psychoaktywnych

Narkomania jest zjawiskiem ogólnoświatowym. Powstaje na podłożu przeobrażeń zachodzących we współczesnym cywilizowanym świecie i staje się poważnym problemem społecznym. Jest dużym ryzykiem dla zdrowia psychicznego i fizycznego, poza tym wiąże się z problemami społecznymi takimi jak; ubóstwo, bezrobocie, prostytutka, bezdomność generuje również zachowania kryminalne.

Zjawisko narkomanii jest nadal jednym z poważniejszych, negatywnych zjawisk społecznych. Szczególnie narażone na nie są dzieci i młodzież, głównie z powodu lekceważenia problemu i panującą modę na zażywanie substancji psychoaktywnych. Dealerzy narkotykowi działają wszędzie tam, gdzie gromadzi się młodzież (np. dyskoteki, kluby, szkoły). Młodzi ludzie mają dość beztroski stosunek do problemu używania narkotyków i zjawiska narkomanii. Nadal jest moda na zażywanie substancji uzależniających, traktowanych jako element zabawy, relaksu, rozrywki, pomocy w nauce, wspomaganie przeżyć i doznań. Młodzież nie zdaje sobie sprawy z wartości tego ,co tracą w następstwie uzależnienia tj. rodziny, przyjaciół, miłości. Młodzi ludzie wiedzą bardzo dużo o narkotykach. Jednak przekonani są, że można spróbować kilka razy i na tym skończyć. Praktyka wykazuje, że dla wielu okaże się to ponad ich siły.

Narkotyki nie są reklamowane w prasie, radiu, czy telewizji. Informacje na ich temat podawane są przeważnie z ust do ust. Ten rodzaj reklamy jest bardzo skuteczny, ponieważ

o „towarze” dowiadujemy się od osób budzących zaufanie, o których myślimy, że są naszymi przyjaciółmi. Równie sugestywne są doniesienia internetowe, opisujące działanie narkotyków znoszących stres albo zmęczenie, a przynoszących wesołość, luz i dobre samopoczucie.

Rozpoznanie zjawiska narkomanii jest coraz trudniejsze również z uwagi na „nowocześniejsze” formy przeprowadzania transakcji handlowych, a także pojawiające się nowe środki psychoaktywne, do takich należą tzw. „dopalacze”. Istotą działań profilaktycznych jest przeciwdziałanie zagrożeniom, których wystąpienie lub spotęgowanie w przyszłości wydaje się wysoce prawdopodobne. Powszechnie uważa się, że skuteczna profilaktyka jest optymalnym sposobem hamowania rozwoju lub ograniczania skali zjawisk uznanych za niekorzystne i dolegliwe społecznie. Z tego względu jest znacznie bardziej opłacalna niż kosztowne działania naprawcze.

CELE PROGRAMU UWZGLĘDNIAJĄ WYTYCZNE UJĘTE W NARODOWYM PROGRAMIE ZDROWIA

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień na terenie Gminy.
2. Propagowanie zasad trzeźwości wśród dzieci i młodzieży.
3. Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych ze spożywaniem alkoholu i narkotyków i możliwości zapobiegania zjawisku.
4. Zwiększenie bezpieczeństwa środowiska rodzinnego.
5. Zmniejszenie rozmiarów aktualnie istniejących problemów uzależnień w Gminie.

GLÓWNE ZADANIA PROGRAMU NA LATA 2022 - 2025 ZGODNE Z NARODOWYM PROGRAMEM ZDROWIA

I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych.

Realizacja zadania nastąpi poprzez:

1. Ułatwianie kontaktu osobom zainteresowanym z placówkami otwartymi i zamkniętymi leczenia odwykowego, kierowanie osób zagrożonych uzależnieniem na dobrowolne lub przymusowe leczenie, pośredniczenie w znalezieniu miejsca w placówce leczenia odwykowego.

2. Funkcjonowanie punktu konsultacyjno – informacyjnego, którego zadaniem jest informowanie o uzależnieniu, możliwościach leczenia osób uzależnionych i członków ich rodzin, wstępne motywowanie do podjęcia leczenia, terapii odwykowej.
3. Utrzymywanie współpracy z lekarzami pierwszego kontaktu, placówkami otwartymi i zamkniętymi leczenia odwykowego.
4. Kontynuacja zajęć terapeutycznych grupowych i indywidualnych prowadzonych przez psychoterapeutę uzależnień.
5. Rozpowszechnianie informacji o uzależnieniach oraz możliwościach leczenia, punktach udzielających pomocy i wsparcia, ruchach samopomocowych, grupach AA, grupach wsparcia – zakup i dystrybucja materiałów informacyjno – edukacyjnych.
6. Finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych podnoszących kwalifikacje członków Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie uzależnień, przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
7. Finansowanie zatrudnienia psychoterapeuty, który prowadzi grupy terapeutyczne, interwencje kryzysowe, a także udziela poradnictwa psychologicznego dla mieszkańców miasta i gminy Koźuchów.

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnienia, pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Realizacja zadania nastąpi poprzez:

1. Skuteczną współpracę i pomoc instytucji takich jak: sąd, kuratorzy, policja, straż miejska, pracownicy socjalni, Caritas, Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży, GKRPA, szkoły, organizacje pozarządowe.
2. Utrzymanie przepływu informacji pomiędzy pomocą medyczną, prawną, psychologiczną, socjalną, co pozwoli osobom kończącym terapię odnaleźć się na nowo w rolach społecznych, pozwoli normalnie funkcjonować w społeczeństwie.
3. Udzielanie pomocy psychologicznej i prawnej rodzicom i dzieciom z rodzin dotkniętych problemem uzależnienia.
4. Wspieranie działań zgodnych z procedurą „Niebieskiej Karty” (dla ofiar przemocy).
5. Funkcjonowanie grupy wsparcia dla osób współuzależnionych.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień w tym uzależnień behawioralnych w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Realizacja zadania nastąpi poprzez:

1. Prowadzenie świetlic socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem uzależnień w tym z uzależnieniem behawioralnym, umożliwiającej spędzanie wolnego czasu, z nastawieniem na oddziaływania korygujące, pomoc w odrabianiu lekcji, zajęcia terapeutyczne.
2. Finansowanie prowadzenia zajęć i programów socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem uzależnień w tym z rodzin, w których występuje uzależnienie behawioralne.
3. Dofinansowanie kolonii i obozów terapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem uzależnień w tym z uzależnieniem behawioralnym.
4. Dofinansowywanie wycieczek szkolnych z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin z problemem uzależnienia czy uzależnień behawioralnych.
5. Finansowanie kosztów zespołu biegłych sądowych – lekarza psychiatrę i psychologa wydających opinie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu poszczególnych osób, wobec których skierowano wnioski o leczenie odwykowe.
6. Prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo – wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z zakresu uzależnień i uzależnień behawioralnych.
7. Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców, których celem jest wspieranie abstynencji dziecka oraz pomoc w wyjściu z uzależnień behawioralnych.
8. Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych.
Wspieranie rozwoju i działalności wolontariatu (warsztaty, szkolenia pogłębiające wiedzę i umiejętności z zakresu profilaktyki problemowej i promocji zdrowia, przeciwdziałaniu uzależnieniom behawioralnym).
9. Dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli, pedagogów, psychologów, wychowawców w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu i narkotyków oraz uzależnieniom behawioralnym.
10. Organizowanie i dofinansowanie lokalnych imprez sportowych, kulturalnych, festynów mających wyraźne odniesienie profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, a także uzależnieniom behawioralnym.

11. Wyposażanie placówek oświatowych, oświatowo – wychowawczych i wychowawczych w literaturę fachową, książki, broszury, ulotki, plakaty, czasopisma z zakresu tematyki alkoholizmu, narkomanii, przemocy w rodzinie oraz uzależnień behawioralnych, a także alkometry i testy.

12. Prowadzenie badań – związanych z diagnozą zachowań problemowych, spożywaniem alkoholu, środków psychoaktywnych podejmowanych przez młodzież, badania mające na celu ujawnienie zapotrzebowanie na określone działania profilaktyczne.

13. Wspieranie alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież poprzez finansowanie sportowych zajęć pozalekcyjnych. Zakup nagród, sprzętu sportowego.

14. Organizowanie i finansowanie profesjonalnych spektakli o charakterze profilaktycznym.

15. Prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych związanych z profilaktyką uzależnienia i uzależnień behawioralnych oraz współudział w ogólnopolskich kampaniach medialnych dotyczących tej problematyki.

Podjęcie działań, akcji informacyjnych skierowanych do kierowców.

16. Podjęcie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych, przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.

17. Prowadzenie innych badań profilaktycznych niż badania uzależnień, które byłyby bezpłatne dla mieszkańców, do których dostęp jest ograniczony. Profilaktyka i diagnostyka daje możliwość zmniejszenia ryzyka zachorowań nie tylko w grupach ryzyka, ale też pozostałym mieszkańcom gminy.

18. Wspieranie szkolnych programów profilaktycznych .

IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.

Realizacja zadania nastąpi poprzez:

1. Współpracę z Sądem Rejonowym III Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich w Nowej Soli, Prokuraturą Rejonową w Nowej Soli, Komisariatem Policji w Koźuchowie, Strażą Miejską w Koźuchowie w celu wyeliminowania przemocy w rodzinie, zmniejszenia udziału nietrzeźwych w przypadkach naruszania prawa i porządku publicznego.

2. Współpracę z pracownikami socjalnymi Ośrodka Pomocy Społecznej w Koźuchowie w zakresie rozpoznawania środowisk, rodzin patologicznych udzielenie informacji o osobach uzależnionych od alkoholu i narkotyków

3. Współpracę z nauczycielami i pedagogami zajmującymi się społecznymi skutkami alkoholizmu i narkomanii.
4. Prowadzenie świetlicy socjoterapeutycznej wspólnie z Parafialnym Zespołem Caritas, oraz współpraca z wolontariuszami, którzy służą pomocą w pracy w tej świetlicy.
5. Współpraca z młodzieżowymi zespołami sportowymi, które promują wśród rówieśników zdrowy styl życia.
6. Wspieranie i dofinansowywanie działalności Stowarzyszeń.

V. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Realizacja zadania nastąpi poprzez:

1. Zbieranie opinii społecznej w zakresie przestrzegania przez prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych, zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz sprzedaży ich osobom znajdującym się w stanie nietrzeźwym, osobom do lat 18, sprzedaży na kredyt i pod zastaw.
2. Podejmowanie przez GKRPA we współpracy ze Strażą Miejską lub Policją działalności kontrolnej w stosunku do przedsiębiorców handlujących napojami alkoholowymi oraz działalności interwencyjnej w stosunku do przedsiębiorców, w stosunku, do których przyjęto zgłoszenie o tym, że naruszają przepisy Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.
3. Opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z postanowieniami uchwały Rady Gminy dot. lokalizacji punktów sprzedaży i limitów zawartych w uchwale.
4. Umieszczanie informacji w widocznych miejscach punktach sprzedaży alkoholu o jego szkodliwości oraz zakazie sprzedaży go osobom nieletnim i nietrzeźwym oraz zakazie spożywania napojów alkoholowych na terenie obiektu i w obrębie obiektu.

FUNKCJONOWANIE GMINNEJ KOMISJI DS. ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Gminna komisja jest powoływana na podstawie art. 4¹ ust. 3 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Za jednorazowy udział w pracach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie przewodniczącemu Komisji - 20% a członkowi Komisji 16% minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego w trybie i na zasadach określonych ustawą z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2207 z późn. zm.), zwanego dalej „minimalnym wynagrodzeniem”.

Do zadań GKRPA należy:

1. Przygotowania projektu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na każdy rok kalendarzowy.
2. Inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.
3. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
4. Kierowanie osób nadużywających alkohol na badanie w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.
5. Opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
6. Kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych (na podstawie upoważnienia wystawionego przez burmistrza Koźuchowa, art. 18 ust. 8 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

- Za realizację Programu od strony finansowej i merytorycznej odpowiedzialny jest Burmistrz Koźuchowa.
- Realizatorem Programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Koźuchowie.
- Po przedłożeniu rocznego sprawozdania z realizacji Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, i Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Koźuchów na lata 2022 - 2025 oceny dokonuje Burmistrz Koźuchowa.
- Środki na realizację Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomani pochodzą z budżetu Gminy Koźuchów.

Uzasadnienie

Środki finansowe na realizację Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii pochodzą z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Zgodnie z art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 1, ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.) prowadzenie działań związanych z profilaktyką, rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniem narkomanii należy do zadań własnych gminy, natomiast realizacja zadań prowadzona jest w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Elementem gminnego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

W tym stanie rzeczy podjęcie uchwały jest w pełni uzasadnione.

Program będzie realizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Koźuchowie.

Program określa również zadania dla Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz wynagrodzenie dla jej członków.

Potrzeba podjęcia uchwały wynika ze zmiany wprowadzonej w ustawie z dnia 17 grudnia 2021 roku o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r., poz. 2469), zgodnie z którymi należy uchwalić wspólny program rozwiązywania problemów alkoholowych z programem przeciwdziałania narkomanii. Wspólny program będzie obowiązywał do 4 lat.